

OSCAR WILDE

De zelfzuchtige
REUS
EN ANDERE VERHALEN

Vertaald door Gerrit Komrij
Met illustraties van Twinkel Achterberg

Ezo Wolf | Sint Pancras

Inhoud

De verjaardag van de infante	7
De o zo bijzondere raket	35
De nachtegaal en de roos	53
De zelfzuchtige reus	63
De trouwe vriend	71

Oorspronkelijke titels: 'The birthday of the Infanta' (De verjaardag van de infante) uit *A House of Pomegranates* (1891); 'The remarkable rocket' (De o zo bijzondere raket), 'The nightingale and the rose' (De nachtegaal en de roos), 'The selfish giant' (De zelfzuchtige reus) en 'The devoted friend' (De trouwe vriend) uit *The Happy Prince and Other Tales* (1888). De vijf vertaalde verhalen verschenen eerder in *De gelukkige prins en andere verhalen* (1975).

© 2024 Nederlandse vertaling Erven Gerrit Komrij

© 2024 Omslagtekening en illustraties Twinkel Achterberg

© 2024 Ezo Wolf Uitgevers, Sint Pancras

Omslagontwerp: Otto Wollring

Vormgeving binnenwerk: Studio L.E.O., Alkmaar

ISBN 9789083346595

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

ezowolf.nl

De verjaardag van de infante

Het was de verjaardag van de infante. Twaalf jaar was ze geworden, en de zon scheen stralend in de tuinen van het paleis.

Hoewel ze een echte prinses was en infante van Spanje, had ze toch elk jaar maar één verjaardag, net als de kinderen van heel gewone mensen. Daarom was het hele land er natuurlijk erg op gebrand om van deze dag iets echt moois voor haar te maken. En waarlijk, een echt mooie dag was het. De grote gestreepte tulpen stonden kaarsrecht op hun stelen, als lange rijen soldaten, en keken uitdagend over het park naar de rozen en zeiden: 'We zijn nu net zo mooi als jullie.' De purperen vlinders fladderden rond, met gouden stof op hun vleugels, en brachten alle bloemen om beurten een bezoek; de kleine hagedissen kropen uit de spleten van de muur en lagen te zonnen in de witte gloed; en de granaatappels sprongen door de hitte open en toonden hun bloeddende, rode hart. Zelfs de bleke, gele citroenen, die vol overdaad

aan de vermolmdde omheiningen en langs de donkere galerijen hingen, schenen een rijker kleur uit het wonderlijke zonlicht te hebben gepuurd, en de magnoliabomen openden hun grote, kogelronde bloesems van gevouwen ivoor en vulden de lucht met een zoete, zware geur.

De kleine prinses zelf liep met haar speelgenootjes op het terras heen en weer en speelde verstoppertje tussen de stenen vazen en de oude, met mos begroeide beelden. Op gewone dagen mocht ze enkel spelen met kinderen van haar eigen stand en dus moest ze altijd alleen spelen; maar haar verjaardag vormde een uitzondering, en de koning had opdracht gegeven dat ze van haar jonge vriendjes en vriendinnetjes mocht uitnodigen wie ze wilde om samen plezier te maken. Deze slanke Spaanse kinderen bezaten een soort statige gratie zoals ze daar heen en weer slopen, de jongens met hun hoeden met grote veren en hun korte zwierige mantels, de meisjes die de sleep van hun lange brokaten jurken ophieldden en hun ogen met reusachtige waaiers van zwart en zilver tegen de zon beschermden. Maar de infante was de sierlijkste van allemaal en ook het smaakvolst gekleed, zij het naar de wat omslachtige mode van haar tijd. Haar kleed was van grijze zijde, de zoom en de wijde pofmouwen waren zwaar met zilver bestikt en op het stijve keurslijf prijkten rijen prachtige parels. Twee heel kleine schoentjes met grote, roze rozetten staken, wanneer ze liep, onder haar jurk uit. Van roze en parelmoer was haar grote gazen waaier, en in haar haar, dat als een aureool van bleek goud stijf om haar bleke, kleine gezichtje stond, droeg ze een verrukkelijke witte roos.

Vanuit een venster in het paleis keek de droevige, melancholieke

koning toe. Achter hem stond zijn broer, Don Pedro van Aragon, die hij haatte, en naast hem zat zijn biechtvader, de grootinquisiteur van Granada. De koning was nog treuriger dan gewoonlijk, want als hij naar de infante keek en zag hoe zij met kinderlijke ernst een buiging maakte voor de verzamelde hovelingen, of hoe zij achter haar waaier de grimmige hertogin van Albuquerque die haar altijd begeleidde uitlachte, dan moest hij aan haar moeder denken, de jonge koningin, die naar het hem scheen nog maar onlangs uit het levenslustige Frankrijk was gekomen en in de sombere pracht van het Spaanse hof was weggekwijsd; want zij stierf precies zes maanden na de geboorte van haar kind, nog voordat ze de amandebomen in de tuin voor de tweede maal had kunnen zien bloeien of de tweejarige oogst had kunnen plukken van de oude, knoestige vijgenboom die het middelpunt vormde van de nu met gras begroeide hof. Zo groot was zijn liefde voor haar geweest dat zelfs het graf haar niet aan zijn gezicht had mogen onttrekken. Ze werd gebalsemd door een Moorse geneesheer, die men in ruil hiervoor zijn leven had geschonken, dat wegens ketterij en verdenking van zwarte toverkunsten, naar men zei, al aan de heilige Inquisitie verbeurd was verklaard; en haar lichaam lag nog steeds op de gestoffeerde baar in de zwarte marmeren kapel van het paleis, precies zoals de monniken haar daar, op die stormachtige dag in maart bijna twaalf jaar geleden, hadden neergelegd. Eenmaal in de maand ging de koning, gehuld in een donkere mantel en met een omfloerste lantaarn in de hand, daar binnen, knielde naast haar neer en riep: *Mi reina! Mi reina!* en soms verbrak hij de regels van de etiquette, die in Spanje de geringste handeling van het leven

beheerst en zelfs grenzen stelt aan de smart van een koning, en greep in een woeste aanval van wanhoop haar bleke, met ringen bezette handen beet en probeerde door zijn waanzinnige kussen het koude beschilderde gelaat nieuw leven in te blazen.

Vandaag kwam het hem voor of hij haar weer zag zoals hij haar voor het eerst had gezien in het slot van Fontainebleau, toen hij vijftien jaar was en zij zelfs nog jonger. Ze waren bij die gelegenheid ten overstaan van de Franse koning en het gehele hof formeel door de pauselijke nuntius verloofd, en hij was naar het Escuriaal teruggekeerd en had een kleine blonde haarlok meegebracht en de herinnering aan twee kinderlippen die zich naar omlaag bogen om zijn hand te kussen, toen hij in zijn koets stapte. Later was het huwelijk gevolgd, dat in allerijl in Burgos voltrokken werd, een kleine stad op de grens van beide landen, en de grandioze openbare intocht in Madrid met de gebruikelijke viering van de hoogmis in de kerk van La Atocha en een meer dan indrukwekkend autodafe, waarbij bijna driehonderd ketters, onder wie een groot aantal Engelsen, ter verbranding werden overgeleverd aan de wereldlijke macht.

Waarlijk, hij had haar waanzinnig liefgehad en, zo geloofden velen, tot verderf van zijn land, dat destijds met Engeland oorlog voerde om het bezit van de heerschappij over de Nieuwe Wereld. Hij vergunde haar nauwelijks zich uit zijn gezichtsveld te verwijderen; om harentwille verwaarloosde hij alle ernstige staatszaken, of scheen hij die te verwaarlozen; en met die verschrikkelijke blindheid waarmee de hartstocht al haar volgelingen slaat, had hij niet eens bemerkt dat de groots opgezette ceremoniën waarmee

hij haar probeerde op te vrolijken alleen maar de vreemde ziekte, waaraan zij leed, erger maakten. Toen zij stierf was hij een tijdlang als iemand die van zijn verstand beroofd is. Ja, ongetwijfeld zou hij officieel afstand hebben gedaan van de troon en zich in het grote trappistenklooster bij Granada, waarvan hij de priortitel reeds droeg, teruggetrokken hebben, wanneer hij er niet voor teruggekeerd had de kleine infante achter te laten in de macht van zijn broer, wiens wreedheid zelfs in Spanje berucht was en die er door velen van verdacht werd de dood van de koningin op zijn geweten te hebben, door een paar vergiftigde handschoenen dat hij haar bij haar bezoek aan zijn kasteel in Aragon ten geschenke zou hebben gegeven. Zelfs na afloop van de driejarige algemene rouw die hij bij koninklijk besluit voor al zijn gebieden had afgekondigd, stond hij het zijn ministers nooit toe om ook maar met één woord te reppen van een nieuwe verbintenis; en toen de Keizer zelf gezanten naar hem gezonden had om hem de hand van zijn nicht, de liefvallige aartshertogin van Bohemen, te offeren, beval hij ze hun heer te zeggen dat de koning van Spanje reeds met de Smart gehuwd was, en dat hij deze, hoe onvruchtbaar ze ook was, meer liefhad dan de Schoonheid; een antwoord dat zijn kroon de rijke provinciën der Nederlanden had gekost, omdat deze kort daarop, aangezet door de Keizer, tegen hem in opstand kwamen onder aanvoering van enkele fanatici der Gereformeerde Kerk.

Het leek of zijn hele huwelijksleven, met zijn fiere, vurig gekleurde vreugden en de verschrikkelijke foltering van het plotse-linge einde, vandaag voor zijn geest terugkeerde, toen hij de infante zo op het terras zag spelen. Ze vertoonde in haar gedrag heel de